

Ang Tunay na Pamana ni Lolo

ARJANero CANT

Isang gabi, habang malakas ang buhos ng ulan at maririnig ang kaluskos ng hangin, napansin ni Lino na nakabukas ang pinto ng lumang kuwarto sa dulo ng pasilyo. Ilang taon na itong nakakandado mula nang pumanaw ang kanyang mahal na lolo. Bahagyang kumaba ang kanyang dibdib habang nakatitig sa dilim na nagmumula sa loob ng kuwarto.

Dikit-dikit at dahan-dahang humakbang si Lino patungo sa bukas na pinto habang hawak ang kanyang maliit na ilaw. Ang bawat tapak sa kahoy na sahig ay gumagawa ng mahinang ingay sa gitna ng katahimikan ng gabi. Walang ibang kasama si Lino sa pasilyo kundi ang kanyang sariling takot at pag-aalinlangan.

Nang makapasok siya sa kuwarto, walang ibang ilaw kundi ang paminsan-minsang liwanag ng kidlat na tumatagos sa salaming bintana. Sa ibabaw ng lumang mesang gawa sa kahoy, napansin niya ang isang antigong radyo na nababalutan ng alikabok. Naalala ni Lino kung paano ito masayang pinatutugtog ng kanyang lolo noong siya ay bata pa.

Biglang yumanig ang silid sa gulat ni Lino nang biglang tumunog at mag-ingay ang lumang radyo. Napatingin siya sa ibaba ng mesa at laking pagtataka niya nang makitang hindi man lang ito nakasaksak sa kuryente. Ang ingay ng radyo ay unti-unting napalitan ng isang pamilyar at mahinang ugong.

Lino... isang mahinang boses mula sa radyo ang malinaw na tumawag sa kanyang pangalan sa gitna ng static. Ang mainit at malamig na boses na iyon ay walang iba kundi ang boses ng kanyang pumanaw na lolo. Nanindig ang balahibo ni Lino ngunit kasabay nito ay naramdaman niya ang isang pamilyar na ginhawa sa kanyang puso.

Sa halip na tumakbo sa takot, napako sa tayo si Lino at nakinig nang buong puso sa sinasabi ng boses. Sinabi ng kanyang lolo na huwag siyang matatakot at may mahalaga itong ipapamana sa kanya na nakatago sa ilalim ng sahig ng kuwarto. Ang mga salita ng lolo ay puno ng pagmamahal at pag-aalaga na matagal na niyang pinananabikan.

Pagkatapos mabitawan ang huling paalala, biglang namatay ang radyo at muling lumitaw ang tahimik na gabi. Ang maulang hangin sa labas ay unti-unting kumalma at ang kidlat ay napalitan ng payapang kadiliman. Tumayo roon si Lino na may kasamang pananabik at sigla para sa darating na umaga.

Kinabukasan, sa paglitaw ng liwanag ng araw sa bintana, agad na pumasok si Lino sa kuwarto upang hanapin ang sinabing lugar. Lumuhod siya sa sahig at maingat na inalis ang isang maluwag na tablang kahoy sa ilalim ng mesa. Doon ay nakita niya ang isang lumang kahoy na kahon na natatakpan ng baul ng nakaraan.

Nang buksan ni Lino ang kahon, hindi ginto o pilak ang kanyang natagpuan kundi mga lumang sulat at kupas na litrato ng kanilang pamilya. Sa pinakailalim ay may isang talaarawan kung saan nakasulat ang mga sakripisyo at kung paano itinaguyod ng kanyang lolo ang kanilang buhay noon. Bawat pahina ay puno ng mga kuwento ng pagsusumikap at pagmamahal.

Niyakap ni Lino ang kahon nang mahigpit sa kanyang dibdib habang tumutulo ang luha ng kagalakan sa kanyang mga pisngi. Napagtanto niya na ang tunay na kayamanan ay hindi nasusukat sa salapi, kundi sa mga alaala at pagmamahal na iniwan ng kanyang lolo na kailanman ay hindi maluluma ng panahon.